

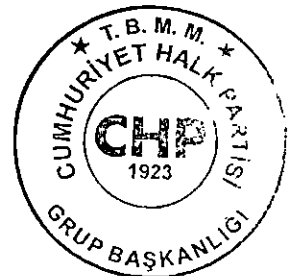
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Eğitim Bakanlığı denetim sistemini ortadan kaldırdığı için yasalara aykırı açılmış eğitim kurumlarının sayısı artmış, bu kurumlarda uzman olmayan, çalışma ya da ders verme yetkisi bulunmayan kişiler de istihdam edilmiştir. 2016 yılında Karaman'daki Ensar Vakfı'na ait yurtda 45 çocuğa cinsel taciz olayının ardından yapılan değişikliklerle pek çok yurttan taciz iddiaları gelmeye başlamıştır. Geçtiğimiz günlerde de bunlara bir yenisi eklenmiştir. İstanbul'da bir cemaate ait erkek öğrenci yurdunda 11 yaşındaki bir çocuğun sistematik olarak cinsel istismara maruz bırakıldığı ortaya çıkmıştır. Eğitim uzmanları, sendikalar ve eğitim paydaşları MEB'in yaptığı düzenlemeler nedeniyle vakıf, dernek ve diğer tüzel kişiliklere ait yurt, kurs gibi yerlerde istismar olaylarının arttığını düşünmektedir. Bu nedenle vakıf, dernek ve diğer tüzel kişiliklere ait yasa dışı yurt, sözde okul, kurs gibi yerlerin denetlenmesi, kapatılması, bir daha açılmaması ve bu yerlerde çocuklara yönelik cinsel istismar olaylarının önüne geçilmesi amacıyla Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105.maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini arz ederiz.

Burcu KÖKSAL
Afyonkarahisar Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Ali Mahir BAŞARIR
Mersin Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

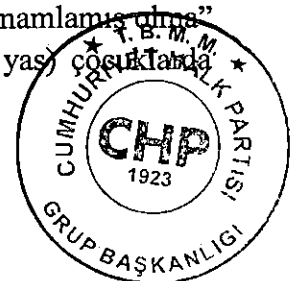
Adalet Bakanlığı'nın 2022 verilerine göre ceza mahkemelerinde çocuklara yönelik cinsel istismar davalarında bir önceki yıla göre yüzde 33'lük artış görülmektedir. Ceza mahkemelerinde yıl içinde açılan çocuk istismarı dosya sayısı 2016'da 88 iken, bu sayı 2021'de 118'e geçen yıl da 156'ya çıkmıştır. Cumhuriyet Başsavcılıklarında ise yıl içinde açılan çocuk istismarı dosya sayısı 2016'da 116 iken, bu sayı önceki yıl 179'a geçen yıl da 219'a çıkmıştır. Adalet Bakanlığı'nın verilerindeki bu artış, basına yansıyan tarikat ve cemaat yurtlarındaki cinsel istismar vakalarından da takip edilebilmektedir.

2016 yılında Karaman'daki Ensar Vakfı'na ait yurttan 45 çocuğa cinsel taciz olayı bugün hala hafızalarımızdayken, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yurt denetimleri maarif müfettişlerinden alınmış, ardı sıra pek çok yurttan taciz iddiaları gelmeye başlamıştır. Geçtiğimiz günlerde de bunlara bir yenisi eklenmiştir. İstanbul'da Süleymancılar Cemaatine bağlı Özel Osmangazi Arifiye Ortaokul Erkek Öğrenci Yurdu'nda 11 yaşındaki bir çocuğun sistematik olarak cinsel istismara maruz bırakıldığı ortaya çıkmıştır. Çocuğun, yaşananları ailesine anlatmasıyla ortaya çıkan istismar sonrası 22 yaşındaki imam tutuklanırken, anne "İmamın tutuklanması yetmez, o Süleymancı yurdu kapanmalı" diyerek soruşturmanın derinleştirilmesini istemiştir.

Pek çok tarikat ve cemaat yurdunda yaşanan çocuk istismarı olaylarının, eğitim alanındaki siyasallaşma ve iktidarın ideolojik hedefleri doğrultusunda şekillenmesiyle de yakından ilgilidir. Özellikle 4+4+4 eğitim politikasının uygulanmaya başlanması ile bazı dini yapıların uzantısı vakıf ve dernekler ile protokoller yapılmaya başlanmıştır. Bu protokoller aracılığı ile tarikat ve cemaatlerin uzantısı olan vakıf ve dernekler eğitim kurumlarında çeşitli etkinlikler yapmaya başlamıştır. MEB yetkilerinin bir kısmını bu protokoller aracılığı ile vakıf-derneklere devretmiştir. Eğitim kurumlarında etkinlik yapan vakıf ve derneklerin bazılarında kurum yöneticileri ve öğretmenlerin rahatsız oldukları bilinmektedir.

Ayrıca, MEB 12/09/2019 tarihinde Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinde yaptığı değişiklik ile sivil toplum kuruluşlarının tüm eğitim kademelerinde okullara girmesinin önünü açmıştır. MEB, vakıf ve derneklere yetkilerini devretmesi nedeniyle eleştirilirken, Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinde yaptığı değişiklik ile tarikat, cemaat, vakıf ve derneklerin okullara girebilmesi için yeni bir kapı daha aralamıştır. Yönetmeliğin 1 ve 2. maddesinde yapılan değişiklikler de kamu kurum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarının "her tür ve seviyedeki resmî ve özel örgün ve yaygın eğitim kurumlarında" sosyal etkinlik yapmasının önü açılmıştır. Ortaya çıkan tabloda bazı protokollerin iptaline ilişkin mahkeme kararları olmasına rağmen, bu kararlar uygulanmamıştır.

MEB, 7 Nisan 2012'de Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliği'nde yaptığı değişiklikle Kuran kursları denetim yetkisini Diyanet'in uhdesine bırakmıştır. Aynı düzenlemeyle kış Kuran kurslarında "ilköğretimi bitirmiş olma", yaz Kuran kurslarında da "ilköğretim 5. sınıfı tamamlanmış olma" şartı da kaldırılmıştır. Yaş sınırı kaldırıldığı için okulöncesi çağıdaki (3-6 yaş) çocuklarda Kur'an kurslarına alınmaya başlanmıştır.

Vakıf ve derneklerin kaçak eğitim merkezi açmalarını kolaylaştıran çalışmalar da dikkate alınmalıdır. Bunlardan en önemlisi 2013'te Türk Ceza Kanununun 263. Maddesinin yürürlükten kaldırılmasıdır. Buna göre, Kanuna Aykırı Eğitim Kurumu açan, çalıştıran ve bu merkezlerde çalışanlara verilen 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası kalkmıştır.

Kamu Taşınmazları Üzerinde Eğitim ve Yurt Faaliyetleri İçin Üst Hakkı Tesis Edilmesine İlişkin Yönetmelik de 21.07.2017 tarihinde Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunan vakıflardan belirlenen şartları sağlayanlar, devlete ait taşınmazlar üzerinde 49 yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilmesi, devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde ise bunlar adına bedelsiz kullanma izni verilmiştir. Aynı yönetmelikte 11.09.2018'de bir değişikliğe daha gidilerek kamu yararına derneklere de okul, üniversite, Kuran kursu gibi eğitim faaliyetleri ve yurt için Hazine arazileri ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların 49 yıllığına bedava verilmesi düzenlenmiştir. Bu derneklere, tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgeleri de eğitim ve yurt için bedelsiz kullanılabilmesi sağlanmıştır.

06.05.2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Özel Öğrenci Barınma Hizmetleri Yönetmeliği ile yeni bir düzenleme yapılarak gerçek ve tüzel kişilere ortaokul, yurt açma hakkı getirilmiştir. 08.11.2017 tarihinde Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıf Ve Kamu Yararına Çalışan Derneklere Ait Yükseköğrenim Yurtlarında Barınan Öğrencilere Yapılacak Beslenme Ve Barınma Yardımına Dair Yönetmelik ile de vergi muafiyeti tanınan vakıf ve kamu yararına çalışan derneklere ait yurtlarda kalan öğrencilere, "barınma ve beslenme" yardımı yapılması sağlanmıştır.

Bu düzenlemelerin ardından yasa dışı sözde okul ve yurtların sayısı olağanüstü artmıştır. Tarikat, cemaat ve grupların yasal zemindeki uzantıları olan vakıf ve derneklere ait yurt sayısında da önemli ölçekte bir artış gerçekleşmiştir. **Ülke genelinde, yasalara mevzuata uygun açılmış olan ortaokul düzeyinde 1.132, ortaöğretim düzeyinde 1.142, yükseköğretim düzeyinde 1.813 olmak üzere toplamda 4.588 öğrenci yurdu bulunmaktadır. Bu yurtların 3.098'i derneklere, 416'sı vakıflara, 330'u şahıslara, 24'ü kamu tüzel kişiliklerine, 670'i şirketlere, 30'u vakıf üniversitelerin, 20'si üniversite tüzel kişiliklerine aittir.** Özel öğrenci yurtlarının toplam kapasitesi 445.812 olmasına karşı, yurtlarda sadece 168.807 öğrenci barınma hizmeti almaktadır. Özel öğrenci yurtlarının kapasitesinin %62,1'inin boş olduğu görülmektedir. Öte yandan mevzuata uygun olmayan yasa dışı açılmış olan iki bine yakın sözde yurt-okul bulunmaktadır.

MEB denetim sistemini ortadan kaldırdığı için yasalara aykırı açılmış eğitim kurumlarının sayısı artmıştır. Bu kurumlarda uzman olmayan, çalışma ya da ders verme yetkisi bulunmayan kişilerin de istihdam edildiği bilinmektedir. Ayrıca sözde eğitim kurumlarında uygulanan öğretim programlarının içerikleri MEB'in denetiminden geçmemektedir. Eğitim uzmanları, sendikalar ve eğitim paydaşları tarafından tüm bu düzenlemeler nedeniyle kimi vakıf, dernek ve diğer tüzel kişiliklere ait yurt, kurs gibi yerlerde istismar olaylarının arttığı düşünülmektedir. Bu nedenle vakıf, dernek ve diğer tüzel kişiliklere ait yasa dışı yurt-sözde okul-kurs gibi yerlerin denetlenmesi, kapatılması, bir daha açılmaması ve bu yerlerde çocuklara yönelik cinsel istismar olaylarının önüne geçilmesi amacıyla Anayasanın 98 ve TBMM'nin 1923.104 ve 105.maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini arz ederiz.

